

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 604

van **IMMANUEL DE REUSE**

datum: 24 maart 2023

---

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Invasieve uitheemse rivierkreeften - Maatregelen

In haar antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 263 van 13 december 2022 geeft de minister aan dat ze de gelatenheid van de gemeente Middelkerke over de exotenproblematiek betreurt. Ze zegt dat de gemeente geen verantwoordelijkheid neemt, maar dat de Vlaamse overheid wel nog bereid is om een wenselijke oplossing uit te werken. Ook geeft de minister aan dat er een algemeen beleidskader uitgewerkt wordt voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten, alsook een beheerregeling voor invasieve uitheemse rivierkreeften.

Daarnaast geeft de minister aan dat de marmerkreeft af en toe verward werd met de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft, een andere soort van de unielijst die al wijdverspreid is in Vlaanderen. De invoer van de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft in Vlaanderen bracht ook kreeftenpest met zich mee, waar de Europese rivierkreeft niet tegen opgewassen is. In Vlaanderen is de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft zelfs de algemeenst voorkomende rivierkreeft.

1. Werd ondertussen nog samengezeten met de gemeente Middelkerke? Wat werd desgevallend besloten/afgesproken? Als dat nog niet is gebeurd, werd al een nieuwe samenkost gepland? Zo niet, hoe zal de minister het verdere verloop van dit dossier precies aanpakken?
2. Wat is de stand van zaken van de uitwerking van een algemeen beleidskader voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten? Tegen wanneer moet dit er ten laatste zijn?
3. Wat is de stand van zaken van de uitwerking van de beheerregeling voor invasieve uitheemse rivierkreeften? Tegen wanneer zou dit er ten laatste moeten zijn? Hoe gaat men, bij het uitblijven van een beheerregeling, precies om met de verdelging van invasieve uitheemse rivierkreeften?
4. Werd al vastgelegd welke budgetten vrijgesteld zullen worden voor de aanpak van invasieve uitheemse soorten, en specifiek van invasieve uitheemse rivierkreeften? Over welke budgetten gaat het?
5. Op welke locaties in Vlaanderen zijn al grotere populaties van de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft vastgesteld?
6. Op welke manieren werd deze legislatuur al gepoogd om de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft te verdelgen en/of de populaties ervan op bepaalde locaties onder controle te houden? Welke budgetten stonden hiertegenover?

**Vlaams
Parlement**

ANTWOORD

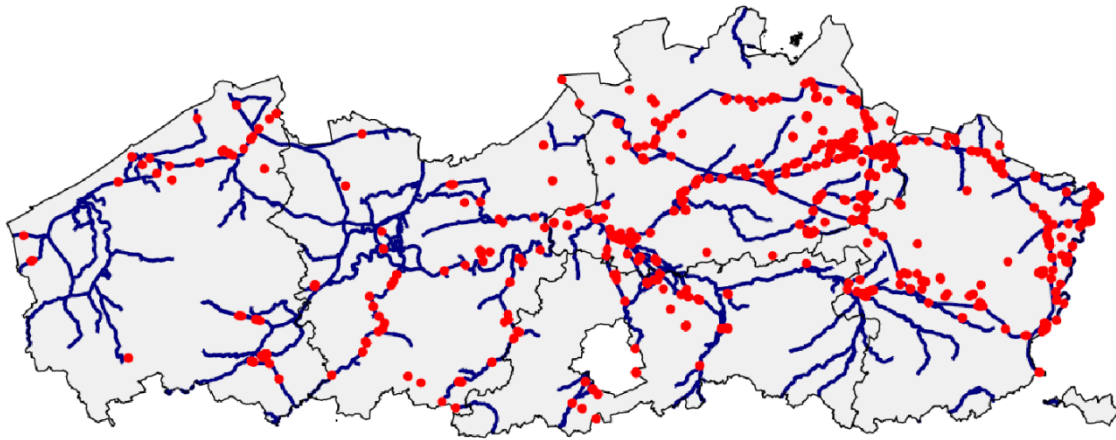
op vraag nr. 604 van 24 maart 2023

van **IMMANUEL DE REUSE**

---

1. Op 14 februari hebben het ANB, de Middenkustpolder en het lokaal bestuur Middelkerke overlegd. Het lokaal bestuur heeft zich toen bereid verklaard indammende maatregelen te nemen. Het lokaal bestuur heeft zich ook bereid verklaard mee te werken aan een pilootproject om te proberen de haard te beheeren. Hiervoor heeft het INBO een protocol uitgewerkt. Het INBO zal dit samen uitvoeren met ANB, met ondersteuning van het lokaal bestuur, die hiervoor haar mensen mee zal inzetten. Ik ben bijzonder opgetogen over deze aanpak omdat dit aantoont dat met een open instelling en goede afspraken interessante samenwerkingen tot stand kunnen komen.
2. Het beleidskader invasieve uitheemse rivierkreeften zal worden opgestart in 2023. Een concrete deadline vastleggen is zeer moeilijk omdat er omtrent deze soorten nog vele onbekenden zijn. Indien nodig zal er bijkomend onderzoek worden uitgevoerd. Afgezien daarvan wordt er momenteel een analyse gemaakt, op basis van het PrIUS-rapport dat in februari van dit jaar werd opgeleverd, van de aanwezige invasieve uitheemse soorten in Vlaanderen met het oog op het categoriseren van soorten naar aanpak toe. Niet- of sporadisch-aanwezige soorten vallen binnen de aanpak van Early warning – Rapid response waarbij er snel wordt ingegrepen om verdere vestiging te voorkomen, andere soorten hebben mogelijk nood aan de opmaak van een beheerregeling om bepaalde doelstellingen, methodieken of verantwoordelijkheden omtrent beheer scherp te stellen. Daarnaast zijn er ook preventie- en sensibiliseringsacties gepland i.k.v. het Nationaal actieplan voor de aanpak van de onopzettelijke introductie en verspreiding van invasieve uitheemse soorten van de Unielijst in België, die ook betrekking hebben op invasieve uitheemse rivierkreeften. Dit past allemaal binnen de reguliere 3-trapsaanpak die voor invasieve uitheemse soorten wordt gehanteerd. Ook onze inspectiediensten krijgen specifieke vormingen over rivierkreeften om te kunnen optreden bijvoorbeeld wanneer deze worden aangeboden in de handel.
3. Opmaken van beheerregelingen is een arbeidsintensief proces. Op basis van het PrIUS-rapport zal er een prioritering worden opgemaakt voor het opstellen van beheerregelingen. Aan de hand van deze oefening zal worden bepaald wanneer de beheerregeling van rivierkreeften zal worden opgemaakt. Zoals hierboven reeds aangegeven, er bestaan nog vele onbekenden m.b.t. deze soorten, ook naar beheer toe. Indien nodig zal er bijkomend onderzoek worden verricht. Zoals aangegeven in vraag 5 zijn er verschillende soorten rivierkreeft aanwezig in Vlaanderen, ieder in een bepaald invasiestadium, met een specifieke levenswijze en ieder met haar inherente risico's. De beheermogelijkheden en -doelstellingen voor deze soorten moeten allen eerst zijn uitgeklaard vooraleer deze kunnen worden verankerd in een beheerregeling.
4. In het budgetplan van het Agentschap Natuur en Bos van 2023 is er € 649.000 voorzien voor de bestrijding van invasieve uitheemse soorten. Momenteel zijn er nog geen structurele budgetten vrijgesteld specifiek voor de aanpak rond invasieve uitheemse rivierkreeften.
5. De gevlekte Amerikaanse rivierkreeft (*Faxonius limosus*) is een invasieve rivierkreeft met een breed habitatspectrum en komt voor in alle verschillende types oppervlaktewater met name in beken, rivieren, kanalen en middelgrote tot grote vijvers. De soort komt niet voor in moerassen en kleinere wateren zoals poelen. De

soort werd in België voor het eerst waargenomen in de Maas in Wallonië in de jaren '60, en in Mol in het kanaal Herentals-Bocholt in 1977. Sindsdien zijn de waarnemingen jaarlijks toegenomen en heeft de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft nagenoeg geheel Vlaanderen (en België) gekoloniseerd.

Figuur 1. Verspreiding van *Faxonius limosus* in Vlaanderen

De grootte van individuele populaties kan niet afgeleid worden uit het aantal waarnemingen en kunnen enkel vastgesteld worden door middel van dichtheidsmetingen in het veld. Desalniettemin kan uit veldonderzoek een ruwe indicatie gegeven worden over relatieve dichtheiden van verschillende soorten rivierkreeften in Vlaanderen. Soorten als de rode Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus clarkii*) en de marmerkreeft (*Procambarus virginialis*) slagen er lokaal in om populatiedichtheiden te vertonen die deze van de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft ruimschoots overschrijden en hebben bovendien een nog breder habitatspectrum waardoor ze vrijwel alle typen oppervlaktewater kunnen koloniseren. Dit is van belang bij het prioriteren van bestrijding aangezien de ecologische en economische impacten recht evenredig zijn met de populatiedichtheiden van invasieve rivierkreeften. Door de schijnbaar beperkte ecologische impact, lagere dichtheiden en beperkte concurrentiekracht wordt de aanwezigheid van de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft minder problematisch beschouwd tegenover de aanwezigheid van de gestreepte Amerikaanse rivierkreeft (*Procambarus acutus*), de rode Amerikaanse rivierkreeft en de marmerkreeft. Deze laatstgenoemde soorten zijn tevens recenter geïntroduceerd en momenteel nog beperkt verspreid in Vlaanderen. Daardoor is de bestrijding, en met name de inperking van verdere verspreiding van groter belang dan bij de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft die inmiddels al over geheel Vlaanderen voorkomt.

6. Gezien de alomtegenwoordigheid van deze soort heeft het weinig zin om geïsoleerde bestrijdingsacties uit te voeren. Zoals aangegeven in vraag 5 is deze soort ook voornamelijk terug te vinden in stromende wateren. Bestrijding van aquatische soorten in stromende wateren is bijzonder moeilijk en bijgevolg weinig kosteneffectief. Daarbij wordt de ecologische impact van de gevlekte Amerikaanse rivierkreeft ook als minder problematisch beschouwd ten opzichte van bepaalde andere soorten zoals deze vermeld in vraag 5. Deze soorten zijn tevens projectdoelsoorten van het LIFE RIPARIAS project, waar ANB partner in is. Binnen dit project staan er acties rond deze soorten gepland. Bevindingen die hieruit komen zullen worden meegenomen in het bredere beleidskader.